

سایین و تاریخ

- سلین در تاریخ/ کریستین بلوستا/ زهره میرشریف
- انگاره‌ای ویرانگرانه از تاریخ/ ماری هارتمان/ مسعود پوراحمد
- دکتر سلین دوستدار زندگی صلح‌آمیز/ مهدی عاطف‌راد
- سفر سلین به روسیه/ نیکلاس هویت/ محمود فاضلی بیرجندی

Céline.

Entre haines et Passion,

Philippe Alméras. Ed. Laffont,

169F. Mise en vente le 10 Janvier.

۴۲۳

بیوگرافی «سلین» از نفرتها تا عشق^۱، نوشته Philippe Alméras (فیلیپ آلمرآ) به جمع دو یا سه بیوگرافی که تاکنون در مورد زندگی سلین در دست بوده، افزوده شده است: «سلین» در سه جلد (۱۹۷۷، ۱۹۸۱، ۱۹۸۵) اثر Francois Gibault (فرانسوا ژیبو) (ل. ف. سلین) (۱۹۸۶) اثر Maurice Bardèche (موریس باردیش) و بالاخره سومین اثر از Frédéric Vitoux (فریدریک ویتو) تحت عنوان «زندگی سلین» (۱۹۸۸). البته بهتر بود به جای «دو یا سه» می‌گفتیم «دو» بیوگرافی، چرا که اثر موریس باردیش، در واقع بیوگرافی به معنی کامل کلمه نیست، بلکه بیشتر شرحی بر آثار سلین است که در آن به دفعات خلاصه‌هایی از زندگی نامه نویسنده، بی‌هیچ برجستگی یا صراحت خاصی، در متن گنجانده شده است. بنابراین کار آلمرآ را تنها باید با آثار ژیبو و ویتو مقایسه کرد: کار آلمرآ چه ره آورد جدیدی به همراه دارد؟

تفاوت شخصیت فکری نویسندگان موجب می‌شود که انتظار بروز تفاوت‌هایی را (در آثارشان) داشته باشیم.

اثر جامع ژیبو (با بیش از هزار صفحه)، که تمام سلینی‌ها با اطمینان به آن رجوع می‌کنند، حاصل کار وکیلی حاذق است که از استعداد تحقیق و گردآوری پرونده‌ها برخوردار می‌باشد.

1. «Céline, Entre haines et passion»

کتاب قطوره ویتو مرهون قلمی است که رمانهای بسیاری را نیز نوشته است، قلمی ادبی که با دقت به رازگویی های خانم Destouches^۱ (دتوش) (همسر دتوش) پرداخته است. «سلین»، المرآ اثر یک مدرس محقق است با تحصیلاتی بیشتر امریکایی تا فرانسوی که به دلیل علاقه مندی اش به سلین از سال ۱۹۶۷، یکی از بنیان گذاران اولین انجمن علمی طرفداران سلین (انجمن مطالعات سلینی)^۲ در سال ۱۹۷۵ بوده و رساله ای تحت عنوان «نظرات سلین، اسطوره نژاد، سیاست و هجونا مه ها»^۳ نوشته است که در سال ۱۹۸۷ منتشر و در ۱۹۹۲ از سوی Berg International (برگ اینترنشنال) تجدید چاپ شد. بنابراین بیوگرافی که وی هم اکنون ارائه می کند، حاصل سال های طولانی تحقیق و بررسی اسناد است.

روش به کار گرفته شده با روش ویتو فرق می کند. المرآ هرگز با تکیه بر اثر، زندگی را بازسازی نمی کند، هرگز افسانه ها را، هر قدر هم که قدیمی باشند، در کار دخیل نمی کند و هرگز شواهد گردآوری شده را بدون اقدام به بازبینی آرشیو و تطبیق تاریخی اطلاعات به حساب نمی آورد. حاصل این روش آن است که برخی شواهد و اظهارات از اعتبار ساقط می شود (مانند شهادت اظهارات / گواهی Lucien Rebatet) (لوسین رِبَتِه) و خرمی از کشفیات کوچک و موشکافانه به دست می آید. به عنوان مثال، برخلاف طرح روی جلد «ایلوستره ناسیونال»^۴ که دتوش را سوار بر اسب، زیر آتش (دشمن) نشان می دهد و به رغم متن «نرمانس»^۵ که به موازات آن نقل می شود المرآ توجه ما را به نامه ای از دتوش به تاریخ ۱۹۱۶ جلب می کند که از آن چنین استنباط می شود که وی «به هنگام نگهداری از گارها» در حد فاصل بین سنگرهای پیاده نظام مجروح شده است، یعنی وقتی که پیاده و بدون حفاظ راه می رفته و توضیح می دهد که «کانالی وجود نداشت» که سنگر او را به مفری که جستجو می کرد متصل کند. مثال دیگر، مربوط به دستگیری اش در دسامبر ۱۹۴۵ در کینهاگ است المرآ ضمن حذف شواهد و اظهارات احساسی و دخل و تصرف های ادبی، به نقل گزارش پلیس و روایتی که دو مأمور پلیس از این جریان برای عضوی از مطبوعات تعریف کرده بودند می پردازد و نیز خود از آپارتمان بازدید می کند (او از این طریق متوجه امکان ناپذیری فرار از طریق بامها و امکان خروج از راه پلکان مخصوص خدمات می شود). المرآ با واقع گرایی انگلوساکسونی خود (که اغلب منجر به طنزی سرگرم کننده و سرد

۱- دتوش، نام اصلی سلین

2 - Société des Études célimiennes

3 - Les Idées de céline, mythe de la race, politique et pamphlets

4 - L' Illustré national

5 - Normance

می‌شود) اشتباهات را اصلاح و به بازسازی وقایع بسنده می‌کند: در مواردی که چند روایت مختلف وجود دارد، آلمرا آنها را با هم مطابقت می‌دهد و به این ترتیب اثر او به ویژگی اولین بیوگرافی منتقدانه دست می‌یابد. وی همچنین می‌کوشد تا اتفاقات و حوادث را، موشکافانه و با دقت تمام، در توالی زمانی‌شان قرار داده و به همان ترتیب ارائه نماید: برقراری روابط عرضی دلخواه میان حوادث، بر عهده خواننده است این سادگی و بی‌پیرایگی در ارائه مطالب، موجب وضوح و شفافیت خاصی می‌شود که تا قبل از آن در مورد وقایع مربوط به عضویت (سلین) در ارتش و دوران اشغال فرانسه توسط آلمانی‌ها وجود نداشت. از سوی دیگر، این سادگی مانع از گسست رابطه روانشناختی خواننده و شخصیت اثر (سلین) می‌شود: کاراکتر شخصیت در سر تا سر این زندگی تغییری نمی‌کند و هر کس آن را از میان سلسله حوادث، چنانکه خود می‌خواهد، در می‌یابد. (سلینی که من از خلال سطور کتاب آلمرا برای خود می‌آفرینم، ماجراجویی خیال‌پردازست با انرژی کم‌نظیر، مقاوم در کارها، خودخواه در عشق، تغییرناپذیر در سیاست، گستاخ اما با تدبیر، آشوبگر ولی دوستدار ملاحظه‌کاری و...).

در مقایسه با کار، ژیبو اثر آلمرا تألیفی مملو از دست یافته‌های جدید است. در واقع آلمرا اطلاعات و اسناد فراهم آمده از کار اولین بیوگراف ژیبو را در عین خلاصه کردن از قلم نمی‌اندازد. این خلاصه اطلاعات برای خواننده عادی کافی خواهد بود و خواننده محقق و تشنه جزئیات، برای رفع عطش خود به ژیبو مراجعه خواهد کرد.

دست یافته‌های جدید آلمرا بر دو گونه‌اند: از سویی، وی با ضمیمه کردن اسنادی که پس از اثر سه جلدی ژیبو تاکنون در گوشه و کنار به چاپ رسیده‌اند، اقدام به روز کردن اطلاعات نموده است: اسنادی مانند مکاتبات سلین با Paraz (پاراز)، Naud (نود)، Tixier (تیکسیه)، Mikkelsen (میکلسن)، Monnier (مونیه) و... که برخی از آنها (خطاب به H. R. Petit (ه. ر. پتی)، L. Combette (ل. کمیل) و... به تصویر او به عنوان همدست آلمانی‌ها و برخی دیگر (مکاتبات سلین با انتشارات Gallimard (گالیمار) و Denoël (دنوئل) به تصویر او به عنوان یک متخصص در نوشتار، ظرافت و دقت بیشتری می‌بخشند. و یا شواهد و اظهارات دیگران، از جمله شهادت و اظهارات Elisabeth Craig (الیزابت کریگ) (که توسط A. Juilland (آ. ژوئیان) و سپس J. Monnier (ژ. مونیه) گردآوری شده است) که آلمرا آنها را با هم مطابقت می‌دهد تا بتواند نحوه جدایی قطعی او را از ل. دتوش، در ژوئیه ۱۹۳۴ در لوس آنجلس، ترسیم کند.

از سوی دیگر آلمرا اسناد جدیدی ارائه می‌کند که عمدتاً در مورد Collaboration (همدستی با آلمانها) و پیامدهای آن است، مثلاً نامه‌هایی خطاب به خانواده Bonny (بونی) که به مشخص شدن شرایط زندگی سلین در آلمان کمک می‌کنند و یا دو «نامه» — مقاله خطاب به H. Poulain

(هـ. پوتن) که مجله «من همه جا هستم»^۱ از درج آنها خودداری کرده؛ این دو «نامه» - مقاله تصویر چگونگی عضویت سلین در جنگ و فعالیت‌های سیاسی را کامل می‌کند. سبک نگارش این بیوگرافی با موضوع آن تناسب و مطابقت دارد: سبکی موجز و غالباً طنزآلود که در آن، به منظور رعایت هماهنگی و تطابق با نقل قولهای غیرمستقیم از سلین، به حد کفایت از زبان محاوره‌کوچه بازاری استفاده شده است. قرائتی جان بخش و آموزنده.

ژورنال جامع علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی